STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 37506
30 oktober 2026

Regeling van de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid, van 19 oktober 2026, kenmerk 8060765 tot wijziging van de Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting in verband met het beperken van de rol van de selectiefunctionaris ten aanzien van besluiten die de directeur neemt op verzoeken om kort- en langdurend re-integratieverlof

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

Gelet op artikel 26, derde lid, van de Penitentiaire beginselenwet;

Besluit:

ARTIKEL I

De Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 3, vijfde lid, komt te luiden:

De directeur vraagt de selectiefunctionaris om advies in geval hij, op grond van artikel 18, eerste lid, onder a en b, bevoegd is namens de minister te beslissen op een verzoek van een gedetineerde om re-integratieverlof en de gedetineerde:

1°. al dan niet onherroepelijk is veroordeeld voor een ernstig geweldsmisdrijf of ernstig seksueel misdrijf;
2°. al dan niet onherroepelijk is veroordeeld voor een delict, als bedoeld in artikel 51e, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering, met uitzondering van delicten welke zijn neergelegd in de Wet Wapens en Munitie of de Opiumwet;
3°. gedurende zijn detentie:
   – is geplaatst in een extra beveiligde inrichting (EBI), als bedoeld in artikel 6 van de Regeling selectie, plaatsing overplaatsing van gedetineerden,
   – is geplaatst in een Terroristen Afdeling (TA), als bedoeld in artikel 20a van de Regeling selectie, plaatsing overplaatsing van gedetineerden,
   – is geplaatst in een individueel regime als bedoeld inartikel 11 van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden en is ondergebracht in een afdeling voor beheersproblematische gedetineerden (BPG),
   – is geplaatst in de afdeling voor intensief toezicht (AIT), bedoeld in artikel 13 van de Regeling, selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden;
4°. op het moment van indienen van een aanvraag voor kort- of langdurend re-integratieverlof wordt aangemerkt als een gedetineerde met een vlucht- en/of maatschappelijk risico;
5. al dan niet onherroepelijk is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van twee jaar of langer en een kort- of langdurend re-integratieverlof aanvraagt voor een ander doel dan waarvoor het kort- of langdurend re-integratieverlof eerder is verleend.

Artikel 18 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

De directeur is bevoegd om te besluiten op verzoeken om kortdurend of langdurend re-integratieverlof van gedetineerden die:

a. al dan niet onherroepelijk zijn veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf tot maximaal twee jaar;
b. al dan niet onherroepelijk zijn veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van twee jaar of langer indien het voorafgaande kortdurend of langdurend re-integratieverlof zonder incidenten is verlopen;
c. op grond van artikel 2, eerste lid, Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden, een besluit tot toekenning van re-integratieverlof voor extramurale arbeid hebben ontvangen.

2. Het tweede lid vervalt, onder vernummering van het derde tot en met vijfde lid tot tweede tot en met vierde lid.

3. Het tweede lid (nieuw) komt te luiden:

De selectiefunctionaris is namens de minister bevoegd te besluiten op:

a. een eerste verzoek om kortdurend of langdurend re-integratieverlof van een gedetineerde die al dan niet onherroepelijk is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf van twee jaar of langer;
b. een verzoek om kortdurend of langdurend re-integratieverlof van een gedetineerde waarvan het voorafgaande kortdurend of langdurend re-integratieverlof niet zonder incidenten is verlopen, tenzij na een niet goed verlopen verlof door de selectiefunctionaris aan een gedetineerde re-integratieverlof voor extramurale arbeid is verleend;
c. een eerste verzoek om kortdurend of langdurend re-integratieverlof van een gedetineerde nadat re-integratieverlof voor extramurale arbeid door eigen toedoen van de gedetineerde door de directeur is ingetrokken.

ARTIKEL II

Deze regeling treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
K.T. van Bruggen

TOELICHTING

Aanleiding

De Wet straffen en beschermen (Wet SenB) is op 1 juli 2021 in werking getreden. Na invoering van de Wet SenB is de wet via een invoeringstoets onderzocht op onvoorziene problemen en onbedoelde effecten voor de doelgroep of de uitvoeringspraktijk. Uit de toets kwam naar voren dat sprake was van een taakverzwaring in de uitvoering. Het ging daarbij onder andere over de bevoegdheidsverdeling van verlofaanvragen tussen directeuren van de penitentiaire inrichtingen en de selectiefunctionarissen van de Directie Individuele Zaken (DIZ). Besloten is om meer verantwoordelijkheden neer te leggen bij de directeuren, passend bij diens rol en positie in de uitvoering. De Regeling tijdelijk verlaten van de inrichting (Rtvi) is hierop per 1 januari 2025 aangepast. Onderliggende wijziging borduurt op deze ingezette lijn voort. Daarnaast is de afhandeling van verlofaanvragen onder toenemende (werk)druk komen te staan. Door met name een toename van het aantal verlofaanvragen dat bij DIZ is ingediend en de niet toereikende personele capaciteit loopt de doorlooptijd om dit af te handelen op. De gevolgen van de lange duur van de afhandeling van verlofaanvragen voor gedetineerden kan onwenselijk harde uitkomsten hebben en van invloed zijn op de voorbereidingen van terugkeer van de gedetineerden in de maatschappij. Om de doorlooptijden van besluitvorming te verkorten en meer verantwoordelijkheid bij de directeuren neer te leggen, wijzig ik onderhavige regeling.
In het algemeen geldt dat de directeur de gedetineerde in persoon ziet en goed op de hoogte is van actuele zaken die kunnen spelen. Het gedrag van de gedetineerde, eventuele risico's en slachtofferbelangen worden door de directeur zorgvuldig afgewogen bij een besluit in het kader van re-integratieverlof. De directeur wordt bovendien gevoed door een advies over het al dan niet verlenen van verlof door collega's die deelnemen aan het Multidisciplinair overleg en de Vrijhedencommissie. Dat neemt niet weg dat in het kader van uniformiteit en afstand, de rol van de selectiefunctionaris waardevol wordt geacht. Echter laat de huidige praktijk met lange doorlooptijden het niet toe dat de selectiefunctionaris in alle daartoe aangewezen zaken een rol blijft hebben. Daarom wordt met onderhavige regeling het aantal zaken uitgebreid waarin geen rol nodig is van de selectiefunctionaris in het besluitvormingstraject van kortdurend en langdurend re-integratieverlof. In de regel komt de rol van de selectiefunctionaris te vervallen waarbij dit verantwoord kan.

Wijziging artikel 3 en artikel 18 Rtvi

In artikel 18a Penitentiaire beginselenwet (Pbw) is geregeld dat gedetineerden in het kader van hun detentie- en re-integratieplan (D&R-plan) bij goed gedrag in aanmerking kunnen komen voor verlof. In de Rtvi is bepaald in welke gevallen de directeur bevoegd is te besluiten op verzoeken om kortdurend en langdurend re-integratieverlof en in welke gevallen de selectiefunctionaris namens de minister daartoe bevoegd is. In het geval de directeur beslist, is bepaald dat de directeur advies vraagt aan de selectiefunctionaris. In artikel 18, tweede lid, Rtvi zijn op deze stelregel enkele uitzonderingen geformuleerd. Om te komen tot een leesbare regeling worden met onderhavige regeling enkel de gevallen weergegeven waarin de directeur de selectiefunctionaris om advies vraagt. Gelet op de wetssystematiek van de Rtvi is het logisch deze gevallen weer te geven in artikel 3, vijfde lid, Rtvi – het artikel waarin de adviezen en inlichtingen zijn geregeld. Daarmee komt het huidige artikel 18, tweede lid, Rtvi te vervallen.

Gewijzigde bevoegdheidsverdeling

In de Rtvi is reeds geregeld dat – in het geval de directeur beslissingsbevoegd is – het advies van de selectiefunctionaris nodig is, in het geval de gedetineerde al dan niet onherroepelijk veroordeeld is voor een ernstig geweldsmisdrijf of ernstig seksueel misdrijf of voor een spreekwaardig delict als bedoeld in artikel 51e, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering. In het kader van de Wet SenB is sinds 1 januari 2026 sprake van een beleidsmatige implementatie welke ziet op het inwinnen van slachtofferbelangen. Sinds 1 januari 2026 dienen ten aanzien van alle indexdelicten, de belangen van slachtoffers bij de beoordeling van alle externe vrijheden meegewogen te worden.[1] Hiertoe is artikel 3, eerste lid, Rtvi gewijzigd. Bij veroordelingen uitsluitend wegens feiten zoals neergelegd in de Opiumwet of in de Wet Wapens en Munitie, wordt aangenomen dat er geen direct aanwijsbare slachtoffers zijn. Aldus zal ten aanzien van de spreekwaardige delicten in de regeling worden opgenomen dat het advies van de selectiefunctionaris achterwege kan blijven in het geval het een delict betreft neergelegd in de Wet Wapens en Munitie of de Opiumwet.

Tevens is in de Rtvi reeds geregeld dat het advies van de selectiefunctionaris nodig is, indien de gedetineerde gedurende zijn detentie is geplaatst in de extra beveiligde inrichting of de Terroristen Afdeling. Met onderhavige regeling wordt daaraan toegevoegd dat het advies ook nodig is, in het

[1] Meerjarenagenda Slachtofferbeleid 2025–2028: 'Meer recht doen' (Kamerstukken II 2024/25, 33 552, nr. 137).

geval de gedetineerde gedurende zijn detentie is geplaatst in een individueel regime en is ondergebracht in een afdeling voor beheersproblematische gedetineerden, een afdeling voor intensief toezicht, ofwel indien de gedetineerde wordt aangemerkt als een gedetineerde met een vlucht- en/of maatschappelijk risico.[2] Deze zogenaamde risicogedetineerden zijn gedetineerden die voldoen aan één of meerdere van de risicocategorieën genoemd in hoofdstuk 2 van de Regeling selectie, plaatsing en overplaatsing van gedetineerden (Rspog), die kunnen verblijven in een normaal beveiligde inrichting of beperkt beveiligde afdeling en waarvoor (mogelijk) extra lokale beheers- en toezichtsmaatregelen nodig zijn. Hierbij valt te denken aan risico op ontvluchting en ongeoorloofd contact met slachtoffers.
Ook wordt de selectiefunctionaris om advies gevraagd, indien de gedetineerde al dan niet onherroepelijk is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van twee jaar of langer en een kort- of langdurend re-integratieverlof aanvraagt voor een ander doel dan waarvoor het kort- of langdurend re-integratieverlof eerder is verleend. Met laatstgenoemde wijziging verandert er inhoudelijk niets aan de adviesrol van de selectiefunctionaris, nu ook onder de huidige Rtvi in deze gevallen wordt geadviseerd. Nu er echter voor is gekozen enkel de gevallen te benoemen waarin de selectiefunctionaris advies geeft, zijn de bewoordingen in de regeling op dit punt aangepast. Relevant is dat het na onderhavige wijziging gaat om een 'ander doel' in plaats van 'hetzelfde doel'. In de toelichting van de wijziging van de Rtvi van 1 januari 2025 wordt omschreven wat wordt bedoeld met 'hetzelfde doel' en daarmee impliciet ook wat wordt bedoeld met een 'ander doel'.

Met onderhavige wijziging blijft de rol (besluit en advies) van de selectiefunctionaris bij een kort- of langdurend re-integratieverlof achterwege, indien een gedetineerde een besluit tot toekenning van re-integratieverlof voor extramurale arbeid heeft verkregen. Voor de groep gedetineerden die een besluit heeft ontvangen om geplaatst te worden in de beperkt beveiligde afdeling, geldt dat de selectiefunctionaris al betrokken is geweest in het kader van het plaatsingsbesluit. Bij het nemen van dit besluit zijn door de selectiefunctionaris risico's, gedrag en slachtofferbelangen al uitvoerig afgewogen en beoordeeld omdat gedetineerden op deze afdeling voor werk, dagbesteding of activiteiten al dagelijks 'buiten de deur' zijn. Het is daarom verantwoord dat de rol van de selectiefunctionaris in het kader van de aanvraag voor kort- of langdurend verlof wordt uitgesloten. De rol van de selectiefunctionaris is ook uitgesloten indien na een niet goed verlopen kort- of langdurend re-integratieverlof door de selectiefunctionaris aan de gedetineerde re-integratieverlof voor extramurale arbeid is verleend. De selectiefunctionaris is echter wel bevoegd te beslissen betreffende een eerste verzoek om kortdurend of langdurend re-integratieverlof van een gedetineerde in het geval het re-integratieverlof voor extramurale arbeid door eigen toedoen van de gedetineerde door de directeur is ingetrokken. Onder eigen toedoen wordt onder meer verstaan incidenten als bedoeld in artikel 10, tweede lid, Rtvi en gedragingen waarbij de gedetineerde zich niet aan gemaakte afspraken heeft gehouden.

Voorts blijft het advies van de selectiefunctionaris aan de directeur achterwege indien een gedetineerde al dan niet onherroepelijk is veroordeeld tot een vrijheidsstraf van maximaal twee jaar, met uitzondering van de bijzondere groep gedetineerden[3] als bedoeld in art. 3, vijfde lid, Rtvi. Deze wijziging legt meer verantwoordelijkheid bij de directeur.

Tot slot is in art. 18 Rtvi toegevoegd dat sprake dient te zijn van een 'onvoorwaardelijke' vrijheidsstraf. Bij de wijziging van de Rtvi per 1 januari 2025 is per abuis weggevallen dat het om een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf dient te gaan. Bij deze wijziging is dit hersteld.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
K.T. van Bruggen

---

[2] Meerjarenagenda Slachtofferbeleid 2025–2028: 'Meer recht doen' (Kamerstukken II 2024/25, 33 552, nr. 137).

[3] *Het gaat dan om gedetineerden die in voorlopige hechtenis zijn genomen dan wel onherroepelijk veroordeeld zijn voor ernstige gewelds- en/of zedenmisdrijven (artikel 1, onderdeel x, van de Rtvi) of voor de zogenaamde spreekwaardige delicten (artikel 51e, eerste lid, van het Wetboek van Strafvordering). Ook voor een gedetineerde met de status van vlucht- of maatschappelijk risico is het zinvol dat de selectiefunctionaris de directeur adviseert omtrent elk verzoek om re-integratieverlof. In dit verband wordt verwezen naar de 'Circulaire van 8 juli 2021 Gedetineerden met een vlucht- en/of maatschappelijk risico' (kenmerk 3399954) die op 1 augustus 2021 in werking is getreden. Hetzelfde geldt voor gedetineerden die gedurende hun detentie zijn geplaatst in de extra beveiligde inrichting (EBI), de Terroristen Afdeling (TA) of de afdeling voor beheersproblematische gedetineerden (BPG). Gedetineerden die op dit moment verblijven op een afdeling voor intensief toezicht (AIT), hebben de GVM-status. Zij vallen derhalve onder de derde categorie. Voor al deze gedetineerden geldt dat vanuit het vier-ogen-principe het goed is dat de selectiefunctionaris de directeur adviseert. Hetzelfde geldt indien het voorafgaande verlof niet zonder incidenten is verlopen (artikel 18, tweede lid, Rtvi).*